

ISSN:1306-3111

e-Journal of New World Sciences Academy
2010, Volume: 5, Number: 3, Article Number: 1C0191

EDUCATION SCIENCES

Received: January 2010

Accepted: July 2010

Series : 1C

ISSN : 1308-7274

© 2010 www.newwsa.com

Asım Arı

Eskisehir Osmangazi University

ari@ogu.edu.tr

Eskisehir-Turkey

**SINIF ÖĞRETMENLİĞİ SON SINIF ÖĞRENCİLERİNİN İLKÖĞRETİM PROGRAMINI
TANIMA DÜZEYLERİ**

ÖZET

2004 ilköğretim programının en dikkat çekici farkı, ilk okuma yazma öğretimi için önerilen yöntem ile yazı için önerilen biçimdir. Programın uygulayıcılarının program hakkında yeterli bilgi ve donanımına sahip olması, programın uygulanabilirliği açısından oldukça önemlidir. Bu amaçla öğretmenler hizmet içi eğitim almaktadırlar. Bu durumu tespit etmeye yönelik olarak bu araştırma desenlenmiştir. Bu bağlamda araştırmanın amacı, sınıf öğretmenliği dördüncü sınıf öğrencilerinin ilköğretim programını tanıma düzeylerini belirlemektir. Araştırmanın örneklemini, seçilen üç üniversite ve bu üç üniversitenin eğitim fakültesi sınıf öğretmenliği bölümü son sınıf öğrencileridir. Öğrencilerin 2004 ilköğretim programını tanıma düzeylerini tespit edebilmek amacıyla araştırma anketi geliştirilmiştir. Öğrenci anketinden elde edilen verilerin değerlendirilmesinde frekans (f) ve yüzde (%) hesaplanmıştır. İki süreksiz değişken arasında anlamlı bir ilişkinin olup olmadığı ki kare testi ile incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Program Geliştirme, İlköğretim, İlköğretim Programı, Öğretmen Yetiştirme, Sınıf Öğretmenliği

**FOURTH-GRADE STUDENTS' OF CLASSROOM TEACHING DEPARTMENT RECOGNITION
LEVELS OF PRIMARY EDUCATION PROGRAMME**

ABSTRACT

The most effective part of the 2004 primary education programme are the methods advised for the first reading-writing teaching and writing. That the programmes' applicators have both enough knowledge and capacity about the programme is highly important for applicability of programme. At that point, this research is designed in order to identify the situation. The aim of this study is to identify the fourth-grade students' of classroom teaching department recognition levels of primary education programme. The sample of this study consists of three chosen universities and fourth-grade students of classroom teaching department at these universities. A research survey has been designed in order to identify the students' recognition levels of 2004 Education Programme. Frequency and ratio have been calculated to evaluate the data enabled from the results. In addition, chi-square test has been used to see whether there is statistically significant correlation between the two discontinuous variables.

Keywords: Curriculum Development, Primary School, Primary Education Programme, Teacher Training, Classroom Teachers

1. GİRİŞ (INTRODUCTION)

1924 ilköğretim programı ile başlayan program hazırlama ve geliştirme çalışmaları, sistematik olarak ve Eğitim Bakanlığı düzeyinde 1950'li yıllardan sonra yürütülmüştür. İlköğretimde program geliştirme çalışmalarının sonuncusunu 2004 programı oluşturmaktadır.

Bilimsel ve teknolojik gelişmelere uygun, eğitimde kaliteyi ve eşitliği artırma gibi birçok ihtiyaçları karşılamak amacıyla hazırlandığı vurgulanan 2004 İlköğretim Programı, 2004-2005 öğretim yılında 9 ilde 120 okulda, öğretmenler 10 günlük hizmet içi eğitim aldıktan sonra pilot uygulaması yapılmış ve 2005-2006 öğretim yılında tüm ülke genelinde uygulamaya konulmuştur (Erdoğan, 2007; Çınar, Teyfur ve Teyfur, 2006). Köklü değişiklikler getirdiği iddia edilen yeni programın hazırlanışında yapılandırmacı (constructivism) yaklaşım merkeze alınmakla birlikte, çoklu zeka ve öğrenci merkezli öğrenme gibi çeşitli eğitim yaklaşımlarından da yararlanılmıştır (Vural, 2008). Erdem ve Demirel'in 2002 yılında yaptıkları çalışmada da, gelişimci ve yeniliklere açık olan eğitim programlarının günün koşullarına uygun olabilmesi için yapılandırmacı yaklaşıma göre tasarlanması gerektiği sonucuna vurgu yapmışlardır (Erdem ve Demirel, 2002). Yapılandırmacılık, son otuz yılda eğitim uygulamalarını en çok etkileyen felsefelerden biri olmuştur. Bunun başlıca nedeni, ülkelerin eğitim sistemlerinde ortaya çıkan ciddi nitelik sorunlarına çözüm aramalarıdır (Arslan, 2007).

Yapılandırmacı kuramın temelinde, öğrencilere öğrenmeyi öğretmek, bilgiyi öğrenen için anlamlı kılmak, öğrenme sürecinde bilgi kazanmak değil, bilgideki anlamı kazanmak yer alır. Yapılandırmacı öğrenme, var olanlarla yeni olan öğrenmeler arasında bağ kurma ve her yeni bilgiyi var olanlarla bütünleştirme sürecidir. Diğer bir ifadeyle, yeni bilgiler önceden yapılanmış bilgiler üzerine inşa edilir. Öğretim, öğrenmenin kalıcılığını sağlayacak ve üst düzey bilişsel becerilerini geliştirecek şekilde tasarlanır. Merkezde öğrenci vardır. Öğrenci bilgiyi hazır alan değil, bilgiye ulaşan; öğretmen ise öğrencinin bilgiye ulaşmasında rehber, yol gösterendir. Eğitim programının hedefi; kendi öğrenme stilini tanıyan, öğrenme yöntemlerini etkin şekilde kullanan, bilgiyi nasıl ve nerede kullanacağını bilen ve yeni bilgiler üretmede önceki bilgilerinden yararlanan bireyler yetiştirmektir (Yaşar, 1998; Yurdakul, 2007; Özden, 2005; Saban, 2000). Şaşan (2002) yapılandırmacıya şunları vurgulamaktadır:

Yapılandırmacı yaklaşıma göre tüm öğrenmeler zihinde bir yapılandırma sonucu oluşmaktadır. Yapılandırma eğitim ortamlarında bireylerin çevreleriyle daha fazla etkileşimde bulunmalarına olanak sağlayan işbirliğine dayalı öğrenme ve probleme dayalı öğrenme gibi öğrenenleri aktif kılan öğrenme yaklaşımlarından yararlanılır. Böylece öğrenenlerin problem çözme yetenekleri ve yaratıcılıklarının gelişmesi beklenir. Bu süreçte öğretmen daha çok öğrenme ortamını düzenleme ve danışmanlık rollerini üstlenir. Bu yaklaşımda asıl olan, öğrenenin öğrenme sürecinde aktif olması ve öğrendiklerini var olan bilgileri ile yapılandırıp anlamlandırmasıdır. Yapılandırmacı yaklaşımın bu özellikleri eğitim alanında yeni gelişmelere önderlik edebilir. Öncelikle bu özelliklerin, öğrencileri öğrenme ortamında pasiflikten kurtarıp, bağımsız düşünebilen ve problem çözebilen bireyler haline getirmesi beklenir. Bireyler, ezber ve hazır bilgileri kullanmaya değil, düşünmeye yönlendirildiğinden bireylerin bilişsel yönü gelişir; böylece, öğrenen öğrenmeyi aşılması zor yüksek bir duvar olarak değil, keşfedilmeyi bekleyen gizemli bir dünya olarak görür. Bu da öğrencilerin motivasyonunu artırarak bireyleri yeni öğrenme etkinliklerine yönlendirir.

Çocuğu merkeze almayan eğitim anlayışlarının başarısızlıkla sonuçlanacağı bir gerçektir (Arslan, 2008). Öğrenen merkezli yaklaşımla hazırlanan 2004 programları ile getirilen temel yenilikleri Akbaba (2004) şu şekilde sıralamaktadır:

- 1940'lerden beri ilk kez öğretim programları uluslar arası kıyaslama yapılarak bütünsel olarak ele alınmıştır.
- Davranışçı program yaklaşımından bilişsel ve yapılandırmacı bir yaklaşıma geçilmiştir.
- Sadece öğretim yerine, insanımızın eğitimi de kapsamlı olarak ele alınmıştır.
- İlkokul ve ortaokul mantığına göre düzenlenmiş olan parçalı program anlayışı yerine, programlar sekiz yıllık kesintisiz eğitime uygun hâle getirilmiştir.
- Dünya ile entegrasyon ve AB standartları dikkate alınmıştır.
- Programlar hazırlanmadan önce insan yetiştirme modelimizin felsefi temeli oluşturulmuştur.
- Oluşturulan felsefenin bir sonucu olarak tüm dersler için yedi ortak beceri saptanmıştır.
- Her bir dersin 12 yıllık ilk ve orta öğretim için kavram analizleri yapılmıştır.
- Dersler sınıf seviyelerine göre kavram analizlerine tabi tutulduğu gibi, dersler arası karşılaştırmalar da yapılmış ve tüm dersler birbirleriyle ilişkilendirilmiştir.
- Spor kültürü ve olimpiik eğitim, sağlık kültürü, rehberlik ve psikolojik danışma, kariyer, girişimcilik, afet, özel eğitim ile insan hakları ve vatandaşlık gibi ara disiplinler programlara yerleştirilmiştir.
- Davranış ifadesi yerine bilgi, beceri, anlayış ve tutumları içeren kazanımlar kullanılmıştır.
- Baskın lineer düşünce yerine, karşılıklı nedensellik ilkesi ve çoklu sebep-çoklu sonuç anlayışı öne çıkarılmıştır.
- Programlar, etkinliklerle zenginleştirilerek öğretmen merkezli olmaktan, öğrenci merkezli hâle getirilmiştir.
- Çeşitli semboller kullanılarak programa açıklamalar kısmı yerleştirilmiştir.
- Türkçeye duyarlılık tüm derslerin ana becerisi hâline getirilmiştir.
- Ölçme değerlendirme anlayışında sonuca dayalı bir anlayış yerine, süreci de değerlendiren bir anlayışa geçilmiştir.

2004 ilköğretim programının en dikkat çekici farkı, ilk okuma yazma öğretimi için önerilen yöntem ve yazı için önerilen biçimdir. İlk okuma yazma öğretiminde Cümle Çözümlemesi yönteminden Ses Temelli Cümle yöntemine, yazı öğretiminde ise dik temel yazıdan bitişik eğik yazıya geçilmiştir. Yıllardır kullandıkları yöntemi değiştirmek sınıf öğretmenleri için kolay olmayacağı gibi, kendilerinin öğrencilik yıllarında farklı bir yöntemle yetişerek gelen sınıf öğretmeni adaylarının da yeni yöntemi uygulamaları hiç de kolay olmayacaktır.

İlköğretim programının uygulayıcılarının program hakkında yeterli bilgi ve donanıma sahip olması, programın uygulanabilirliği açısından ne kadar önemli olduğu aşikardır. Bu amaçla öğretmenler hizmet içi eğitim almaktadırlar. Ancak, bunun bir de yeni mezun olan öğretmen adayları boyutu vardır. Yeni mezun olan öğretmen adayları ilköğretim sınıf öğretmenliği programını uygulayabilmek için gerekli bilgi ve donanımla mezun olabilmekte midir? Bu bağlamda, eğitim fakültelerinin mevcut ders programları ve ders içerikleriyle öğrencilerini ilköğretim sınıf öğretmenliği programını tanıma ve

uygulayabilme yeterlilikleri açısından hangi düzeyde yetiştirdiklerini belirleyebilme bu araştırmanın amacını oluşturmuştur.

2.ÇALIŞMANIN ÖNEMİ (RESEARCH SIGNIFICANCE)

Araştırmanın amacı, sınıf öğretmenliği dördüncü sınıf öğrencilerinin yeni ilköğretim programını tanıma düzeylerini belirlemektir. Araştırma, tarama (ilişkisel tarama) modelinde olup, betimsel nitelik taşımaktadır.

3. YÖNTEM (METHOT)

• Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini tesadüfi seçilen üç üniversitenin eğitim fakültesi sınıf öğretmenliği bölümü 325 son sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Evrenden örneklem alınmamış ve tüm öğrenciler uygulanmaya çalışılmıştır. Sınıf öğretmenliği son sınıflarda 4 şubesi olan üniversitenin tesadüfi seçilen 2 şubesine ön uygulama yapıldığından bu öğrenciler evren ve örnekleme dahil edilmemiştir. Çalışmanın yapıldığı günler derste olan 292 öğrenciye hazırlanan anket uygulanmış olup bu öğrenciler araştırmanın çalışma grubunu oluşturmuştur. Bu öğrencilerin 190'ı bayan, 92'si erkek (on öğrenci de ankette cinsiyetini belirtmemiştir); 155'i normal öğretim, 137'i ikinci öğretim olup yaş ortalamaları 22 (21.96) yaştır.

• Verileri Toplanma Aracı

Son sınıf öğrencilerinin ilköğretim programını tanıma düzeylerini belirleyebilmek için, alan taraması ve uzman görüşleri doğrultusunda çeşitli maddelerden oluşan anket formu geliştirilmiştir. 4 şubesi olan üniversitenin tesadüfi seçilen iki şubesindeki 75 öğrenciye hazırlanan anketin ön uygulaması yapılmış; program geliştirme ve sınıf öğretmenliği bilim dalından iki uzman görüşü de alınarak ankete son şekli verilmiştir. Anket, cinsiyet, öğrenim türü, yaşı gibi kişisel bilgilerinin yer aldığı ilk bölüm ve programı tanıma düzeylerini belirlemeye yönelik maddelerin yer aldığı ikinci bölüm olmak üzere iki bölümden oluşmaktadır. İkinci bölümde öğrencilerin programı tanıma düzeylerini belirlemeye yönelik sorular için "yeterli", "kısmen", "yetersiz" şeklinde likert tipi üçlü derecelendirilmiş maddeler oluşturulmuştur. Ankette 12 soru yer almakta olup, ölçeğin güvenilirlik analizi için iç tutarlılık katsayısı hesaplanmıştır. İç tutarlılık katsayısı olan Cronbach's Alpha değeri .907 bulunmuştur. Dolayısıyla ölçeğin güvenilir olduğu söylenebilir (Büyüköztürk ve diğerleri, 2009).

• Verilerin Toplanması ve Analizi

Seçilen bu üç üniversiteden birer akademisyen ile görüşülmüş, bu kişilere anketler posta ile gönderilmiştir. Anket uygulaması öncesi telefon ile anketin uygulanması ile ilgili gerekli bilgiler bu kişilere verilmiş, tereddüde mahal vermeyecek biçimde soruları cevaplanmıştır. Uygulayıcının gittiği ders saatlerinde derste o gün ve saatte derslikte bulunan öğrencilere anketler uygulanmış, olmayanlara başka bir gün ve saatte ulaşılmaya çalışılmamıştır. 2010 Şubat-Mart aylarında uygulanan anketler posta ile araştırmacıya geri ulaştırılmıştır.

Toplanan veriler, bilgisayara girilmiş, SPSS programından yararlanılarak analiz edilmiştir. Öğrenci anketinden elde edilen verileri çözümlemede frekans (f) ve yüzde (%) kullanılmıştır. İki süresiz değişken arasında anlamlı bir ilişkinin olup olmadığı kıkare testi ile incelenmiş ve sonuçlar $P < .05$ düzeyinde test edilmiştir. Elde edilen bulgular tablolar halinde verilerek yorumlanmıştır.

4. BULGULAR (RESULT)

Bu bölümde, araştırma sonuçlarına ilişkin elde edilen bulgular tablolar halinde sunulmuş ve yorumlanmıştır.

Tablo 1. Ses temelli cümle yöntemiyle ilk okuma-yazma öğretimine ilişkin görüşler

(Table 1. The opinions about application first reading-writing training using sound based sentence style)

Öğrenim Türü	Okuma-Yazma Öğretimini Uygulamada Kendini Hangi Düzeyde Gördüğü				
		Yeterli	Kısmen	Yetersiz	Toplam
Normal Öğretim	Sayı	81	60	14	155
	Yüzde	52.3	38.7	9.0	100,0
II. Öğretim	Sayı	90	41	5	136
	Yüzde	66.2	30.1	3.7	100,0
Toplam	Sayı	171	101	19	291
	Yüzde	58.8	34.7	6.5	100,0

$\chi^2(2, n=291)=7.101, p=.029$

Araştırmaya katılan öğrencilerin öğrenim türü ile öğrencilerin, ses temelli cümle yöntemiyle ilk okuma-yazma öğretimini uygulamada kendini hangi düzeyde görüyor olmaları arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanmıştır.

Ses temelli cümle yöntemiyle ilk okuma-yazma öğretimini uygulamada kendini yeterli düzeyde görüyor olan öğrenciler normal öğretimde %52.3, II. öğretimde %66.2'dir. Kendini yeterli gören öğrenciler II. öğretimde daha fazla olduğu görülmektedir.

Çalışma grubunun tamamına bakıldığında, ilk okuma-yazma öğretiminde kendini yeterli görenlerin %58.8 olduğu ve öğrencilerin beşte ikisinin bu konuda kendini yetersiz ya da kısmen yeterli bulduğu görülmektedir. Bir kısım öğrenciler bu konuda tereddütler yaşamaktadır. Üniversite eğitimi sürecinde öğrencilere ilk okuma-yazma öğretimi hakkında daha fazla öğretim verilebilir.

Tablo 2. Bitişik eğik yazı harfleri ile yazı öğretimine ilişkin görüşler

(Table 2. The opinions about in teaching writing with adjacent italic handwriting letters)

Cinsiyet	Bitişik Eğik Yazı İle Yazı Öğretiminde Kendini Hangi Düzeyde Gördüğü				
		Yeterli	Kısmen	Yetersiz	Toplam
Bayan	Sayı	113	62	14	189
	Yüzde	59.8	32.8	7.4	100,0
Erkek	Sayı	45	37	10	92
	Yüzde	48.9	40.2	10.9	100,0
Toplam	Sayı	158	99	24	281
	Yüzde	56.2	35.2	8.5	100,0

$\chi^2(2, n=281)=3.135, p=.209$

Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyeti ile öğrencilerin, bitişik eğik yazı harfleriyle yazı öğretiminde kendini hangi düzeyde görüyor olmaları arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanmamıştır.

Ancak, bitişik eğik yazı harfleri ile yazı öğretiminde kendini yeterli düzeyde görüyor olanların bayan öğrencilerde %59.8 iken, erkek öğrencilerde %48.9 olduğu görülmektedir. Kendini yeterli gören öğrenciler bayanlarda erkeklerden daha fazladır.

Çalışma grubunun tamamına bakıldığında, bitişik eğik yazı harfleri ile yazı öğretiminde kendini yeterli görenlerin %56.2 olduğu

ve öğrencilerin bir kısmının da bu konuda kendini yetersiz ya da kısmen yeterli bulduğu görülmektedir. Bu nedenle, üniversite eğitimi sürecinde öğrencilere bitişik eğik yazı ile yazı öğretimi hakkında daha fazla öğretim verilebilir.

Tablo 3. 2004 programının birleştirilmiş sınıflarda uygulanmasına ilişkin görüşler

(Table 3. The opinions about on 2004 programme at integrated classrooms)

Cinsiyet		Birleştirilmiş Sınıflarda Uygulamada Kendini Hangi Düzeyde Gördüğü			
		Yeterli	Kısmen	Yetersiz	Toplam
Bayan	Sayı	23	60	104	187
	Yüzde	12.3	32.1	55.6	100,0
Erkek	Sayı	17	41	33	91
	Yüzde	18.7	45.1	36.3	100,0
Toplam	Sayı	40	101	137	278
	Yüzde	14.4	36.3	49.3	100,0

$$X^2(2, n=278)=9.218, p=.010$$

Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyeti ile öğrencilerin, 2004 programını birleştirilmiş sınıflarda uygulamada kendini hangi düzeyde görüyor olmaları arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanmıştır.

Birleştirilmiş sınıflarda 2004 programını uygulamada kendini yetersiz düzeyde görüyor olan öğrenciler bayanlarda %55.6, erkeklerde %36.3'tür. Kendini yetersiz gören öğrencilerin oranı bayanlarda daha fazla olduğu görülmektedir.

Çalışma grubunun tamamına bakıldığında, birleştirilmiş sınıf uygulamasında kendini yeterli görenlerin %14.4 gibi çok düşük oranda kalmıştır. Öğrencilerin birleştirilmiş sınıf uygulamasında kendilerini yetersiz hissettikleri ve dolayısıyla da üniversite eğitimi sürecinde bu konuya daha fazla önem verilmesi gerektiği söylenebilir. Bu durum, sınıf öğretmenlerinin ilk atamada genellikle köylere ve birleştirilmiş sınıflı okullara atandığı göz önüne alınırsa, çok daha önem arz ettiği ortaya çıkmaktadır.

Tablo 4. İlköğretim derslerinde yer alan etkinliklerin uygulanmasına ilişkin görüşler

(Table 4. The opinions about on applying activities in primary school lessons)

Cinsiyet		Etkinliklerin Uygulanmasında Kendini Hangi Düzeyde Gördüğü			
		Yeterli	Kısmen	Yetersiz	Toplam
Bayan	Sayı	86	96	7	189
	Yüzde	45.5	50.8	3.7	100,0
Erkek	Sayı	58	31	2	91
	Yüzde	63.7	34.1	2.2	100,0
Toplam	Sayı	144	127	9	280
	Yüzde	51.4	45.4	3.2	100,0

$$X^2(2, n=280)=8.194, p=.017$$

Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyeti ile öğrencilerin, ilköğretim derslerinde yer alan etkinliklerin uygulanmasında kendini hangi düzeyde görüyor olmaları arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanmıştır.

Derslerde yer alan etkinlikleri uygulamada kendini yeterli düzeyde görüyor olan öğrenciler bayanlarda %45.5, erkeklerde %63.7'dir. Kendini yeterli gören öğrencilerin oranı erkeklerde daha fazladır.

Çalışma grubunun tamamına bakıldığında, etkinliklerin derslerde uygulanmasında kendini yeterli görenlerin %51.4 olduğu, yaklaşık yarısının da kendilerini kısmen yeterli veya yetersiz hissettikleri ortaya çıkmıştır. Öğrencilerin mesleklerine başladıklarında bocalamamaları için yeterli donanımla üniversitelerinden ayrılmaları oldukça önem arz etmektedir. İlgili derslerde bu konuya da gereken önem ayrılmalıdır.

Tablo 5. Öğretimi planlamaya ilişkin görüşler
(Table 5. The opinions about on planning instruction)

Cinsiyet		Öğretimi Planlamada Kendini Hangi Düzeyde Gördüğü			
		Yeterli	Kısmen	Yetersiz	Toplam
Bayan	Sayı	56	86	45	187
	Yüzde	29.9	46.0	24.1	100,0
Erkek	Sayı	37	40	14	91
	Yüzde	40.7	44.0	15.4	100,0
Toplam	Sayı	93	126	59	278
	Yüzde	33.5	45.3	21.2	100,0

$$\chi^2(2, n=278)=4.329, p=.115$$

Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyeti ile öğrencilerin öğretimi planlamada kendini hangi düzeyde görüyor olmaları arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanmamıştır.

Ancak, öğretimi planlamada kendini yeterli düzeyde görüyor olanların bayan öğrencilerde %29.9 iken erkek öğrencilerde %40.7 olduğu görülmektedir. Kendini yeterli gören öğrenciler erkeklerde bayanlardan daha fazla bulunmuştur.

Çalışma grubunun tamamına bakıldığında, öğretimi planlamada kendini yeterli görenlerin %33.5 olduğu ve öğrencilerin üçte ikisinin de bu konuda kendini yetersiz ya da kısmen yeterli gördüğü ortaya çıkmıştır. Bu nedenle, üniversite eğitimi sürecinde öğrencilere öğretimi planlama konusunda daha fazla öğretim verilebilir.

Tablo 6. Yapılandırıcı yaklaşıma ilişkin görüşler
(Table 6. The opinions about knowledge on constructiveness)

Cinsiyet		Yapılandırıcı Yaklaşım Hakkındaki Bilgisini Hangi Düzeyde Gördüğü			
		Yeterli	Kısmen	Yetersiz	Toplam
Bayan	Sayı	107	71	4	182
	Yüzde	58.8	39.0	2.2	100,0
Erkek	Sayı	66	23	3	92
	Yüzde	71.7	25.0	3.3	100,0
Toplam	Sayı	173	94	7	274
	Yüzde	63.1	34.3	2.6	100,0

$$\chi^2(2, n=274)=5.390, p=.058$$

Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyeti ile öğrencilerin, yapılandırıcı yaklaşım hakkındaki bilgisini hangi düzeyde görüyor olmaları arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanmamıştır, ancak anlamlıya yakın bulunmuştur ($p=.058$).

Yapılandırıcı yaklaşım hakkındaki bilgisini yeterli düzeyde görüyor olan öğrenciler bayanlarda %58.8, erkeklerde %71.7'dir. Kendini yeterli gören öğrencilerin oranı erkeklerde daha fazla olduğu görülmektedir.

Çalışma grubunun tamamına bakıldığında, yapılandırıcı yaklaşım hakkındaki bilgisini yeterli görenlerin %63.1 olduğu, yaklaşık beşte ikisinin de kısmen yeterli veya yetersiz hissettikleri ortaya

çıkıştır. Öğrencilere öğretim derslerinde yapılandırmacı yaklaşım hakkında daha fazla bilgi verilebileceğini söylemek mümkündür.

Tablo 7. İlköğretim programına ilişkin görüşler
(Table 7. The opinions about primary education programme)

Cinsiyet		İlköğretim Programını Hangi Düzeyde Tanıdığı			
		Yeterli	Kısmen	Yetersiz	Toplam
Bayan	Sayı	94	79	12	185
	Yüzde	50.8	42.7	6.5	100,0
Erkek	Sayı	54	32	5	91
	Yüzde	59.3	35.2	5.5	100,0
Toplam	Sayı	148	111	17	276
	Yüzde	53.6	40.2	6.2	100,0

$$\chi^2(2, n=276)=1.787, p=.409$$

Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyeti ile öğrencilerin, yapılandırmacı yaklaşımla hazırlanan ilköğretim programını hangi düzeyde tanıyor olmaları arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanmamıştır.

Ancak, ilköğretim programını tanımada kendini yeterli düzeyde görüyor olanların bayan öğrencilerde %50.8 iken erkek öğrencilerde %59.3 olduğu görülmektedir. Kendini yeterli gören öğrenciler erkeklerde bayanlardan daha fazladır.

Çalışma grubunun tamamına bakıldığında, ilköğretim programını tanıyor olmada kendini yeterli görenlerin %53.6 olduğu ve öğrencilerin yaklaşık yarısının da bu konuda kendini yetersiz ya da kısmen yeterli gördüğü ortaya çıkmıştır. Bu nedenle, üniversite eğitimi sürecinde öğrencilere ilköğretim programının tanıtılmasına yönelik daha fazla bilgi verilebilir.

Tablo 8. Alternatif ölçme değerlendirme tekniklerine ilişkin görüşler
- cinsiyete göre
(Table 8. The opinions about alternative testing and evaluation styles
- according to gender)

Cinsiyet		Alternatif Ölçme Değerlendirme Tekniklerini Uygulamada Kendini Hangi Düzeyde Gördüğü			
		Yeterli	Kısmen	Yetersiz	Toplam
Bayan	Sayı	48	110	30	188
	Yüzde	25.5	58.5	16.0	100,0
Erkek	Sayı	36	40	14	90
	Yüzde	40.0	44.4	15.6	100,0
Toplam	Sayı	84	150	44	278
	Yüzde	30.2	54.0	15.8	100,0

$$\chi^2(2, n=278)=6.454, p=.040$$

Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyeti ile öğrencilerin, alternatif ölçme değerlendirme tekniklerini (portfolyo, yapılandırılmış grid, öz değerlendirme, performans değerlendirme vb.) uygulamada kendini hangi düzeyde görüyor olmaları arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanmıştır.

Alternatif ölçme değerlendirme tekniklerini uygulamada kendini yeterli düzeyde görüyor olan öğrenciler bayanlarda %25.5, erkeklerde %40'tır. Kendini yeterli gören öğrencilerin oranı erkeklerde daha fazla olduğu görülmektedir.

Çalışma grubunun tamamına bakıldığında, alternatif ölçme değerlendirme tekniklerinin uygulamasında kendini yeterli görenlerin %30.6 olduğu, büyük çoğunluğunun da kendilerini kısmen yeterli veya yetersiz hissettikleri ortaya çıkmıştır. Öğrencilerin mesleklerine

başladıklarında zorluk yaşamamaları için ilgili derslerde bu konuya daha fazla önem verilmelidir.

Tablo 9. Alternatif ölçme değerlendirme tekniklerine ilişkin görüşler
- öğrenim türüne göre

(Table 9. The opinions about alternative testing and evaluation styles
- according to students' type of scholarship)

Öğrenim Türü	Alternatif Ölçme Değerlendirme Tekniklerini Uygulamada Kendini Hangi Düzeyde Gördüğü				
		Yeterli	Kısmen	Yetersiz	Toplam
Normal Öğretim	Sayı	46	90	17	153
	Yüzde	30.1	58.8	11.1	100,0
II. Öğretim	Sayı	45	63	27	135
	Yüzde	33.3	46.7	20.0	100,0
Toplam	Sayı	91	153	44	288
	Yüzde	31.6	53.1	15.3	100,0

$\chi^2(2, n=288)=5.947, p=.050$

Araştırmaya katılan öğrencilerin öğrenim türü ile öğrencilerin, alternatif ölçme değerlendirme tekniklerini (portfolyo, yapılandırılmış grid, öz değerlendirme, performans değerlendirme vb.) uygulamada kendini hangi düzeyde görüyor olmaları arasında da anlamlı bir ilişkiye rastlanmıştır.

Alternatif ölçme değerlendirme tekniklerini uygulamada kendini yetersiz düzeyde görüyor olan öğrenciler normal öğretimde %11.1, II. Öğretimde %20'dir. Kendini yetersiz gören öğrencilerin oranı II. Öğretimde daha fazla olduğu saptanmıştır.

Tablo 10. Programın öğretmene yüklediği görev ve rollere ilişkin görüşler

(Table 10. The opinions about teachers' roles according to new programmes)

Cinsiyet	Programın Öğretmene Yüklediği Görev Ve Rollerini Hangi Düzeyde Biliyor Olduğu				
		Yeterli	Kısmen	Yetersiz	Toplam
Bayan	Sayı	110	73	7	190
	Yüzde	57.9	38.4	3.7	100,0
Erkek	Sayı	61	27	3	91
	Yüzde	67.0	29.7	3.3	100,0
Toplam	Sayı	171	100	10	281
	Yüzde	60.9	35.6	3.6	100,0

$\chi^2(2, n=281)=2.194, p=.334$

Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyeti ile öğrencilerin, programın öğretmene yüklediği görev ve rollerini hangi düzeyde biliyor olmaları arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanmamıştır.

Ancak, programın öğretmene yüklediği görev ve rollerini yeterli düzeyde biliyor olan öğrenciler bayanlarda %57.9, erkeklerde %67 olarak gerçekleşmiştir. Kendini yeterli gören öğrencilerin oranı erkeklerde daha fazla olduğu görülmektedir.

Çalışma grubunun tamamına bakıldığında, programın öğretmene yüklediği görev ve rollerini hakkındaki bilgisini yeterli görenlerin %60.9 olduğu, yaklaşık beşte ikisinin de kendisini kısmen yeterli veya yetersiz hissettikleri ortaya çıkmıştır.

Tablo 11. Programın öğrenciye yüklediği görev ve rollere ilişkin görüşler

(Table 11. The opinions about students' roles according to new programmes)

Cinsiyet		Programın Öğrenciye Yüklediği Görev Ve Rollerini Hangi Düzeyde Biliyor Olduğu			
		Yeterli	Kısmen	Yetersiz	Toplam
Bayan	Sayı	108	72	5	185
	Yüzde	58.4	38.9	2.7	100,0
Erkek	Sayı	65	23	4	92
	Yüzde	70.7	25.0	4.3	100,0
Toplam	Sayı	173	95	9	277
	Yüzde	62.5	34.3	3.2	100,0

$$X^2(2, n=277)=5.465, p=.055$$

Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyeti ile öğrencilerin, programın öğrenciye yüklediği görev ve rollerini hangi düzeyde biliyor olmaları arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanmamıştır, ancak anlamlıya yakın bulunmuştur (p=.055).

Programın öğrenciye yüklediği görev ve rollerini yeterli düzeyde biliyor olan öğrenciler bayanlarda %58.4, erkeklerde %70.7'dir. Kendini yeterli gören öğrencilerin oranı erkeklerde daha fazla olduğu görülmektedir.

Çalışma grubunun tamamına bakıldığında, programın öğrenciye yüklediği görev ve rollerini hakkındaki bilgisini yeterli görenlerin %62.5 olduğu, yaklaşık beşte ikisinin de kendisini kısmen yeterli veya yetersiz hissettikleri ortaya çıkmıştır.

Tablo 12. Derslerde programın uygulanmasıyla ilgili bilgilere ilişkin görüşler

(Table 12. The opinions about applying the new programme at their classes)

Cinsiyet		Derslerinde Programın Uygulanmasıyla İlgili Bilgileri Hangi Düzeyde Aldığı			
		Yeterli	Kısmen	Yetersiz	Toplam
Bayan	Sayı	53	110	20	183
	Yüzde	29.0	60.1	10.9	100,0
Erkek	Sayı	41	37	14	92
	Yüzde	44.6	40.2	15.2	100,0
Toplam	Sayı	94	147	34	275
	Yüzde	34.2	53.5	12.4	100,0

$$X^2(2, n=275)=9.803, p=.007$$

Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyeti ile öğrencilerin, derslerinde programın uygulanmasıyla ilgili bilgileri hangi düzeyde aldığı arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanmıştır.

Derslerinde programın uygulanmasıyla ilgili bilgileri yeterli düzeyde aldığını belirten öğrenciler bayanlarda %29, erkeklerde %44.6'dır. İlköğretim programı ve programın uygulanmasıyla ilgili yeterli düzeyde bilgi aldığını belirten öğrencilerin oranı erkeklerde daha fazla olduğu görülmektedir.

Çalışma grubunun tamamına bakıldığında, ilköğretim programı ve uygulanmasıyla ilgili kendisine derslerinde yeterli düzeyde bilgi verildiğini belirtenlerin %34.2 olduğu, yaklaşık üçte ikisinin de kısmen yeterli veya yetersiz bilgiye sahip olduğu ortaya çıkmıştır. Öğrencilerin mesleklerine başladıklarında uygulayacakları program

hakkında yeterli bilgiye sahip olmaları oldukça önem arz etmektedir. Bu nedenle ilgili derslerde bu konuya da gereken önem ayrılmalıdır.

Tablo 13. Yapılandırmacı öğrenmede öğrencilere rehberlik yapabilmeye ilişkin görüşler

(Table 13. The opinions about in helping their students according to constructiveness programme)

Cinsiyet		Yapılandırmacı Öğrenmede Öğrencilerine Hangi Düzeyde Rehberlik Yapabileceğini Düşündüğü			
		Yeterli	Kısmen	Yetersiz	Toplam
Bayan	Sayı	64	103	18	185
	Yüzde	34.6	55.7	9.7	100,0
Erkek	Sayı	37	48	6	91
	Yüzde	40.7	52.7	6.6	100,0
Toplam	Sayı	101	151	24	276
	Yüzde	36.6	54.7	8.7	100,0

$X^2(2, n=276)=1.399, p=.497$

Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyeti ile öğrencilerin, Yapılandırmacı öğrenmede öğrencilerine hangi düzeyde rehberlik yapabileceğini düşündüğü arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanmamıştır.

Ancak, yapılandırmacı öğrenmede öğrencilerine yeterli düzeyde rehberlik yapabileceğini düşünüyor olan öğrenciler bayanlarda %34.6, erkeklerde %40.7 olarak gerçekleşmiştir. Kendini yeterli gören öğrencilerin oranı erkeklerde daha fazla olduğu görülmektedir.

Çalışma grubunun tamamına bakıldığında, yapılandırmacı öğrenmede öğrencilerine yeterli düzeyde rehberlik yapabileceğini düşünüyor olanların %36.6 olduğu, yaklaşık üçte ikisinin de kendisini kısmen yeterli veya yetersiz hissettikleri ortaya çıkmıştır. Öğrencilere öğretim derslerinde bu konuda daha fazla bilgi verilebileceğini söylemek mümkündür.

5. SONUÇ VE TARTIŞMA (CONCLUSION AND DICUSSION)

Aşağıda araştırmadan elde edilen sonuçlar yer almaktadır. Bu sonuçlar, bulgular bölümünde verilen sıralamada değil, öğrencilerin kendilerini yeterli görme oranı en düşük olandan yükseğe doğru sıralı verilmiştir. Böylece, öncelikli olarak hangi konulara önem verilmesi gerektiğine dikkat çekilmek istenmiştir.

- Araştırmaya katılan öğrenciler arasında, birleştirilmiş sınıf uygulamasında kendini yeterli gören öğrenciler %14.4 gibi çok düşük oranda kalmıştır.
- Alternatif ölçme değerlendirme tekniklerinin (portfolyo, yapılandırılmış grid, öz değerlendirme, performans değerlendirme vb.) uygulamasında kendini yeterli görenler üçtebire yakın (%30.6) oranda gerçekleşmiştir.
- Öğretimi planlamada kendini yeterli gören öğrencilerin üçtebir (%33.5) oranında olduğu ortaya çıkmıştır.
- İlköğretim programı ve uygulanmasıyla ilgili kendisine derslerinde yeterli düzeyde bilgi verildiğini belirtenlerin yaklaşık üçtebir (%34.2) oranında olduğu görülmüştür.
- Yapılandırmacı öğrenmede öğrencilerine yeterli düzeyde rehberlik yapabileceğini düşünüyor olanların yaklaşık üçtebir (%36.6) oranda olduğu bulunmuştur.
- Etkinliklerin derslerde uygulamasında öğrencilerin yaklaşık yarısının (%51.4) kendini yeterli gördüğü tespit edilmiştir.
- İlköğretim programını yeterli düzeyde tanıdığını belirtenler yine öğrencilerin yaklaşık yarı (%53.6) düzeyinde kalmıştır.

- Bitişik eğik yazı harfleri ile yazı öğretiminde kendini yeterli görenlerin yarısından az fazla (%56.2) olduğu görülmüştür.
- İlk okuma-yazma öğretiminde kendini yeterli görenlerin oranı yalaaşık beşte üç (%58.8) oranda gerçekleşmiştir.
- Programın öğretmene yüklediği görev ve roller hakkındaki bilgisini yeterli görenlerin %60.9, öğrenciye yüklediği görev ve rolleri hakkındaki bilgisini yeterli görenlerin %62.5 olduğu görülmüştür.
- Öğrencilerin yaklaşık beşte üçünün (%63.1) yapılandırıcı yaklaşım hakkındaki bilgisini yeterli gördüğü tespit edilmiştir. Kilmen ve diğerlerinin (2007) yaptıkları çalışmada, öğretmen adaylarının ölçme değerlendirme araç ve yaklaşımlarına ilişkin olarak kendilerini çoğunlukla yetersiz veya kısmen yeterli olarak algıladıkları belirlenmiştir. Birgin ve Gürbüz de (2008) sınıf öğretmeni adaylarının çoğunun alternatif değerlendirme yöntemleri konusundaki bilgilerinin yeterli olmadığını saptamıştır. Görev yapan öğretmenlerde de durum farklı değildir. Anıl ve Acar'ın (2008) çalışmasında görev yapan sınıf öğretmenlerinin alternatif ölçme değerlendirme araçları hakkında yeterli bilgi sahibi olmadıkları ve bu araçlarla değerlendirme yapmanın karmaşık olduğunu düşündükleri görülmüştür. Güven (2008) yaptığı araştırmada, önceki ders programları ile yeni ders programları arasında farklar olduğu, yeni ders programlarının öğretmen rolünde değişikliklere neden olduğunu dile getirmiştir. Bu ve benzeri konularda program uygulayıcıları olan öğretmenlerin bilgi eksikliklerinin olduğu, öğretmenlerin programı bilmediği ve tam olarak anlayamadıkları araştırmalarda ortaya çıkmıştır (Altun ve Şahin, 2009; Semerci, 2007; Yaşar ve diğerleri, 2005). Bunların giderilebilmesi için öğretmenlere hizmet içi eğitim programları düzenlense de unutulmamalıdır ki, sisteme yeni giriş yapacak olan öğretmen adaylarının bu eksikliklerden arınık mesleğe başlamaları programların uygulanabilirliği açısından önem arz etmektedir.

Dolayısıyla öğretmen adaylarının, mesleklerine başlamadan önceki eğitimlerinde gerekli donanımı kazanmaları büyük önem taşımaktadır. Öğrencilerin büyük bir çoğunluğu birleştirilmiş sınıf uygulamasında kendilerini yetersiz hissetmektedir. Sınıf öğretmenlerinin ilk atanmalarında genellikle köylere ve birleştirilmiş sınıflı okullara atandığı düşünülürse, durumun önemi ortaya çıkmaktadır. İlköğretim programının tanıtılması, alternatif ölçme değerlendirme teknikleri, etkinliklerin uygulanması, öğretimi planlama, ilk okuma-yazma öğretimi gibi yukarıda bahsedilen konuların lisans yıllarında öğrencilere yeterince kazandırılması için ilgili derslerde gereken önem verilmelidir.

NOT (NOTICE)

Bu makale, 20-22 Mayıs 2010 tarihleri arasında Fırat Üniversitesi'nde düzenlenen "9. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu"nda bildiri olarak sunulan, Sempozyum Oturum Başkanlarının yazılı önerisi ve Yürütme ve Bilim Kurulu tarafından da "Başarılı" bulunan çalışmanın yeniden yapılandırılmış versiyonudur.

KAYNAKÇA (REFERENCES)

1. Akbaba, T., (2004). Cumhuriyet Döneminde Program Geliştirme Çalışmaları. *Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim Dergisi*, 54-55.
2. Altun, T. ve Şahin, M., (2009). Değişen İlköğretim Programının Sınıf Öğretmenleri Üzerindeki Psikolojik Etkilerinin İncelenmesi Üzerine Nitel Bir Araştırma. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 17/1, 15-32.

3. Anıl, D. ve Acar, M., (2008). Sınıf Öğretmenlerinin Ölçme Değerlendirme Sürecinde Karşılaştıkları Sorunlara İlişkin Görüşleri. Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 5/2, 44-61.
4. Arslan, M., (2007). Eğitimde Yapılandırmacı Yaklaşım. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, 40/1, 41-61.
5. Arslan, M. (2008). Günümüzde Montessori Pedagojisi. Milli Eğitim Dergisi, 177, 65-78.
6. Birgin, O. ve Gürbüz, R., (2008). Sınıf Öğretmenliği Adaylarının Ölçme ve değerlendirme Konusundaki Bilgi ve Becerilerinin İncelenmesi. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 20, 163-179.
7. Büyüköztürk, Ş. ve diğerleri (2009). Bilimsel Araştırma Yöntemleri. Ankara: Pegem Yayıncılık.
8. Çınar, O.; Teyfur, E. ve Teyfur, M., (2006). İlköğretim Okulu Öğretmen ve Yöneticilerinin Yapılandırmacı Eğitim Yaklaşımı ve Programı Hakkındaki Görüşleri. İ. Ü. Eğitim Fakültesi Dergisi, 7/11, 47-64.
9. Erdem, E., Demirel, Ö., (2002). Program Geliştirmede Yapılandırmacılık Yaklaşımı. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 23, 81-87.
10. Erdoğan, M., (2007) Yeni Geliştirilen Dördüncü Ve Beşinci Sınıf Fen Ve Teknoloji Dersi Öğretim Programının Analizi; Nitel Bir Çalışma. Türk Eğitim Bilimleri Dergisi, 5/2, 221-254.
11. Güven, S., (2008). Sınıf Öğretmenlerinin Yeni İlköğretim Ders Programlarının Uygulanmasına İlişkin Görüşleri. Milli Eğitim Dergisi, 177, 224-235.
12. Kilmen, S., Akın Kösterelioğlu, M. ve Kösterelioğlu, İ., (2007). Öğretmen Adaylarının Ölçme Değerlendirme Araç ve Yaklaşımlarına İlişkin Yeterlik Alguları. AİBÜ, Eğitim Fakültesi Dergisi, 7/1, 129-140.
13. Özden, Y., (2005). Öğrenme ve Öğretme. Ankara: PegemA Yayıncılık.
14. Saban, A., (2000). Öğrenme Öğretme Süreci, Yeni Teori ve Yaklaşımlar. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
15. Semerci, Ç., (2007). "Program Geliştirme" Kavramına İlişkin Metaforlarla Yeni İlköğretim Programlarına Farklı Bir Bakış. C.Ü. Sosyal Bilimler Dergisi, 31/2, 125-140.
16. Şaşan, H.H., (2002). Yapılandırmacı Öğrenme. Yaşadıkça Eğitim, 74-75, 49-52.
17. Ubuz, B. ve Sarı, S., (2009). Sınıf Öğretmeni Adaylarının İyi Öğretmen Olma İle İlgili Görüşleri. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 28, 53-61.
18. Vural, M., (2008). İlköğretim Okulu Ders Programları ve Öğretim Klavuzu. Erzurum: Yakutiye Yayıncılık.
19. Yaşar, Ş., Gültekin, M., Türkan, B., Yıldız N. ve Girmen, P., (2005). Yeni İlköğretim Programlarının Uygulanmasına İlişkin Sınıf Öğretmenlerinin Hazırbulunuşluk Düzeylerinin ve Eğitim Gereksinimlerinin Belirlenmesi (Eskişehir İli Örneği). Eğitimde Yansımalar: VIII, Erciyes Üniversitesi Yeni İlköğretim Programlarını Değerlendirme Sempozyumu, 51-63.
20. Yaşar, Ş., (1998). Yapısalcı Kuram ve Öğrenme-Öğretme Süreci. Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 8/1-2, 68-75.